

indrømmer jeg, kan være en fortrinlig Ting, og Ekspropriationsret kan være en nødvendig Ting, men jeg har været bange for at faa det koblet ind i Loven og derved komme til at lægge Sten i Vejen for dens videre Gang gennem Tingene. Noget saadant maatte ikke ske for disse to Tings Skyld, hvor ønskelige de end kunde være, og derfor glædede det mig i allerhøjeste Grad at høre den højtærede Landbrugsminister sige, at disse Spørgsmaal, særlig Spørgsmaalet om Fæstevæsenet, var der maaske mere Grund til at behandle i en Kommission sammen med Spørgsmaalet om Len og Stamhuse. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa det. Men den højtærede Landbrugsminister tilføjede ganske vist: „Jeg foreslaar det ikke“; nej, det gjorde han ikke, men jeg henstiller til Ministeren at tænke lidt nærmere over dette Spørgsmaal og møde med et Forslag derom. Det vilde jeg hilse med Glæde. Naar jeg har noget Haab om — og det synes jeg, jeg kan have efter den højtærede Ministers Udtalelser —, at vi en skønne Dag faa en Kommission, saa skal den tage Ekspropriationsspørgsmaalet med, det tror jeg ogsaa, Landbrugsministeren antydede. Saa er den Forlegenhed, vi ere i med Hensyn til Fæste- og Ekspropriationsspørgsmaalet, forsvunden; saa gaar jeg rolig til at stemme for Lovforslaget, uden at det medtager de to Ting, som jeg ellers godt vilde have forsøgt, men nødig udsætte Loven for Fare ved. Men lad os faa en saadan ny lille Landbokommission og saa faa Spørgsmaalet overvejet; det tror jeg vilde være ret heldigt. Men indtil vi der faa det grundigt overvejet, maa vi efter min Mening ikke forlade det Grundlag, hvorpaa vi staa. Vi maa, som jeg sagde før, ikke eksperimentere.

Dermed skal jeg slutte i Haab om, at Lovforslaget maa faa en let Gang gennem Tingene, og at der ikke maa blive lagt Sten i dets Vej ved at tage Spørgsmaal op, som ikke kunne gennemføres, da vi nu særlig for disse to Kærnepunktets Vedkommende have faaet det halve Løfte — som jeg vil kalde det — fra Landbrugsministerens Side.

Formanden: Folketingsmanden for Skanderborg Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

H. Rasmussen: Uden i øvrigt at komme ind paa den lange Tale, vi nu have hørt det ærede Medlem fra Hornslet (N. P. Jensen) holde, hvilken Tale for øvrigt

efter min Opfattelse paa adskillige Punkter beviste det modsatte af det, som det aabnbart har været det ærede Medlems Hensigt at bevise, finder jeg Anledning til at gøre en lille Bemærkning til det specielle Spørgsmaal om Jordens Kvalitet. Det ærede Medlem nævnedes den af mig i Gaar citerede Udtalelse, der er fremsat paa de jyske Husmænds Delegeretmøde i Aarhus forleden og som gaar ud paa, at Statshusmændene fortrinsvis have faaet fat paa den daarlige Jord. Det ærede Medlem vilde modbevise dette ved af Statistikken at oplyse, at Forholdet er det, at i Jylland gaar der i Almindelighed 26 Tdr. Land paa 1 Td. Hartkorn; medens der af den Jord, der er inddragen under Statshusmandsbrug, gaar 22 Tdr. Land paa 1 Td. Hartkorn. Jeg tror ikke, det ærede Medlem ved at nævne disse Tal har bevist det, han vilde bevise. Man maa nemlig erindre, at under den Beregning, der fører til Resultatet 26 Tdr. Land, er medtaget en hel Mængde Hedejord, store Strækninger af Jord, paa hvilken der intet eller saa godt som intet Hartkorn er, medens et saadant Forhold ikke gør sig gældende ved den Jord, der er inddragen under Statshusmandsbrugene; thi det er jo ikke Tilfældet, at den rene Hedejord og den Jord, der er saa godt som ubrugelig eller uden Værdi, er inddragen under Statshusmandsbrugene. Jeg tror altsaa slet ikke, at det ærede Medlem ved at nævne disse Tal har bevist det, han vilde bevise. Og jeg tror derfor, at jeg indtil videre har Ret til at fæste Lid til den Oplysning, der er fremsat af de jyske Husmænd.

Formanden: Folketingsmanden for Randers Amts 4de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

N. P. Jensen: Det er i og for sig rigtigt nok, at Hedejorden er tagen med, men det vil neppe kunne bringe stor Forandring. Ikke al den Jord, der staar i lav Takst, er daarlig Jord, heller ikke til Husmandsbrug. Noget af den lavest skyldsatte Jord, vi have i Landet, ere Mose- og Kærstrækninger, og det er netop der, vi efter den senere Tids Udvikling i Landbruget have faaet noget af det største Udbytte, vi overhovedet faa. Det er rigtigt nok, at hvad den rene Hedejord og den nøgne Sandflugt, angaar, kan det ærede Medlem have Ret. Men paa den anden Side veje Mose- og Kærstrækninger saa meget, at jeg ikke tror, at det Moment, det ærede Medlem fremdrog, kommer til